
FRANSA'DA İL YEREL YÖNETİMLERİNİN GELECEĞİ

Ramazan ŞENGÜL*

ÖZET

İl yerel yönetimleri Fransız yönetim sisteminde uzun bir geçmişe sahip kuruluşlardır. Merkezi yönetim temsilcisinin organik bağının olduğu dönemde yaşanan kimlik krizi il yerel yönetimlerinin hizmet görme ve yerel halkla bütünleşme imkanlarını sınırlamıştır. İl yerel yönetimleri, kuruluşundan günümüze kadar tedrici ve kontrollü bir değişim yaşamış ve siyasal zeminde kimi zaman hukuki gelecekleri tartışmaya açılmıştır. Çalışmamız Fransa'da il yerel yönetimlerinin geleceğine ilişkin tartışmalara katkı sağlamayı amaçlamaktadır. İkincil veriler üzerinden yapılan çalışmanın ilk bölümünde il yerel yönetiminin ortaya çıkışı incelenmiştir. İkinci bölümde ise yerel yönetim reformlarının il yerel yönetimlerine etkisi üzerinde durulmuştur. İl yerel yönetimlerinin geçirdiği işlevsel ve yapısal değişikliklerin analiziyle elde edilen bulgular sonuç bölümünde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fransa, Desantralizasyon, İl Yerel Yönetimi

THE FUTURE OF DEPARTMENTS IN FRANCE

ABSTRACT

Départments are the institutions with a long history in French administration system. The identity crisis in the period in which the representative of the central government has organic link, have limited the opportunities of departments to serve and integrate with the public. Départments have experienced gradual and restricted evolution since their establishment until today, and their legal future have discussed on political ground from time to time. The study aims to contribute to the discussions on the future of départements in France. In the first part of the work done through secondary data, the emergence of the départements have been investigated. The second section focuses on the impact of the local government reforms to the départements. The findings, obtained by the analysis of the functional and structural changes in départements, were evaluated in the conclusion.

Key Words: France, Decentralization, Département

---

* Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

GİRİŞ

1789 Devrimi öncesi Fransız kamu yönetimi sistemi tek tiplikten uzaktı. Yönetim birimlerinin adları, statüleri, feodal beyler ve merkezi krallıkla ilişkileri farklılık arz etmekteydi. Kimi yerel topluluklar feodal bey veya merkezi krallıktan aldıkları beratlarla göreceli de olsa özerkliğe kavuşurken kimi topluluklar ise bu haklardan yoksun kalmıştır.

Merkeziyetçiliğin hakim karakter olduğu Fransız yönetim yapısında 1980'li yıllardan itibaren önemli değişiklikler yaşanmıştır. 2 Mart 1982 Kanunuyla başlayan süreçte kanuni düzenlemelerle merkeziyetçi yönetim yapısı yumuşatılmış ve yerel yönetimler güçlendirilmiştir. 1982 ile 2000'li yılların başına kadar olan ve birinci safha olarak nitelendirilen dönemde yerel yönetimlerin yetki, sorumluluk ve kaynaklarına ilişkin düzenlemeler kanunlarla yapılmıştır. 28 Mart 2003 Anayasa değişikliğiyle beraber o döneme kadar yerel yönetimler lehine yapılan düzenlemeler anayasal dayanağa kavuşturulmuş ve diğer düzenlemelerle yerel yönetimler daha da güçlendirilmiştir. Anayasa değişikliklerinin en önemlilerinden birisi ve belkide en önemlisi yerinden yönetim prensibinin anayasaya girmesidir. Bu değişiklik sonrası Fransız kamu yönetiminin örgütlenmesi merkeziyetçilik prensibiyle beraber yerinden yönetim prensibine göre gerçekleştirilmektedir. 2003 Anayasa değişikliğiyle beraber yerel yönetimlerin mali özerklikleri güçlendirilmiş ve yerel referandum benimsenmiştir. Anayasal kazanımları somutlaştırmak üzere izleyen süreçte kanunlar çıkarılmıştır. 2003 Anayasa değişikliğiyle girilen ve 2012'ye kadar olan dönem desantralizasyon politikalarında ikinci safha olarak isimlendirilmektedir. 2012 seçimlerinden sonra oluşan yeni hükümet desantralizasyon politikalarını farklı bir perspektiften de olsa devam ettirme kararı almış; kanun tasarılarının hazırlanması ve kabulüyle bu dönem üçüncü safha olarak ilan edilmiştir. François Hollande'ın cumhurbaşkanlığı döneminde girilen yerel yönetim reformu bir yandan yerel seçimlerle ilgili değişikliklere odaklanırken diğer yandan mevcut yerel yönetimler arasındaki görev ve yetki paylaşımının netleştirilmesini içermektedir.

Tarihsel süreçte çeşitli reformlara konu olan yerel yönetim sistemi içerisinde il yerel yönetimleri konumunu günümüze kadar devam ettirmiştir. 1789 Fransız Devrimi sonrası başlayan çalışmalarla ortaya çıkan ve 3. Cumhuriyet döneminde tüzel kişilik kazanan il yerel yönetimleri tedrici gelişim göstermiştir. Merkezi yönetimin yakın ve güçlü bir denetim altında tuttuğu il yerel yönetimlerinin politika belirleme kapasiteleri sınırlı kalmıştır. Ancak 1982 reformuyla il yerel yönetimleri tamamen seçilmiş organları vasıtasıyla yönetilmeye başlanmıştır. Valinin etkisinde kalmasından dolayı tam bir yerel yönetim kuruluşu gibi işleyememesi hukuki varlıklarını tartışma konusu haline getirmiştir. Fransa'da 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bölgeselleşme politikalarının izlenmesi il yerel yönetiminin gerekliliği konusunda tartışmalar başlatmıştır. Yönetimin yeniden yapılanmasına ilişkin birçok resmi raporda il yerel yönetimleri ele alınan başlıca konulardandır. Desantralizasyon politikalarında üçüncü safhanın yaşandığı günümüzde il yerel yönetimlerinin geleceği tekrar siyasal gündemin parçası haline gelmiştir.

1. İL YEREL YÖNETİMİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

Fransa'da 1789-1830 arası dönem yerel yönetimlere göreceli bir özerkliğin tanınması, kanunların yürütülmesi ve denetimine imkan verecek tek tip yönetim yapıları kurulması yönündeki arayışlarıyla karakterize edilir. Devrimin ilk yıllarında yerinden yönetim politikaları ön plana çıkmışken daha sonraki dönemlerde bu politikalar etkisini kaybetmiştir (Verpeaux, 1996:5).

Fransa'da il yerel yönetimleri (département) 1789 Fransız Devrimi'nden sonra kurulmaya başlanmıştır. 22 Aralık 1789 Kanunuyla yapılan düzenlemeyle il yerel yönetimlerinin sınırları çizilirken dikkat edilen husus, il merkezinin ilin her tarafından atla en fazla bir günlük mesafede olmasıydı. 26 Şubat-4 Mart 1790 Kanunuyla il sınırları

sabitlenirken içinde birçok ili barındıran Eski Rejimin (Ancien Régime) province bölümlenmesinden esinlenilmiştir. İl yerel yönetim sınırlarının tespitine yönelik bu düzenleme günümüze kadar çok fazla değişiklik geçirmemiştir (Verpeaux, 2011:28). İl, hem mülki idare birimi hem de yerel yönetim birimi olarak düzenlenmiştir. İllerin kurulmasının iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi, Eski Rejimin idari bölünmesinin karmaşıklığını gidermektir. İkincisi, yönetim yapısını standardize etmektir. Ülkenin yönetim yapısının illere göre bölümlenmesinde birinci görüş sadece coğrafi kriterin esas alınmasını savunurken ikinci görüş coğrafi kriter yanında ekonomik kriterin ve yerel farklılıkların da dikkate alınmasını istiyordu. İdari yapının kesinleşmesine ilişkin nihai kararda ikinci görüş esas alınmıştır (Debbasch ve Colin, 2011:211).

İl yerel yönetimlerinin tüzel kişilik kazanması 3.Cumhuriyet Döneminde 10 Ağustos 1871 kanunuyla olmuştur. Otoriter gelenekle liberal gelenek arasında denge arayışının sonucu olarak il yerel yönetim modeli kabul edilmiş ve P.Gremion'un ifadesiyle "cumhuriyetçi model" ortaya çıkmıştır (Montain-Domenach, 1995:456). Söz konusu modele göre il yerel yönetiminin organları il yerel meclisi, il encümeni ve validen oluşmaktaydı. İl yerel meclis üyelerinin seçim çevresi kantondur ve 6 yıllığına seçilmekteydiler. Üyelerinin yarısı üç yılda bir yenilenen il yerel meclisi kendi içinden il encümenini seçmekteydi. İl encümeni müstakil görevleri yanında il yerel meclisinin devrettiği görevlere sahip olmuştur. Vali, yürütme organı sıfatıyla il yerel meclisinin gündemini belirler ve onun aldığı kararları uygulardı. İl yerel yönetimi, merkezi yönetimin güçlü vesayetine tabiydi. Belediyeleri düzenleyen 1884 kanunu gibi 1871 kanunu yerel özgürlükleri güçlendirmekten ziyade tek tipleşmeyi esas almıştır (Auby, vd., 2008:10). 1871 kanunuyla il yerel yönetiminin görevleri sınırlı tutulmuştur (Kada, 2010:20).

1871 Kanunuyla oluşturulan modelde il ölçeğindeki yerel yönetim birimi tamamen seçilmişlerin yönetimine bırakılmamıştır. Eski Rejim'in province'larının merkezi iktidara karşı güçlü konumları ve muhalefeti dikkate alınarak benzer durumun tekrarını engellemek ve merkezi yönetimin otoritesinin sağlamlaştırılması modelin temel felsefesidir. İl yerel yönetim modelinin temel özelliklerinden birisi devlet temsilcisinin modele monte edilmesiydi. Vali, ilde en yüksek mülki idareci olmasının yanında il yerel yönetiminin organlarından birisidir. Yürütme organı sıfatıyla ilin yerel işlerini yönetmekten sorumluydu. Vali, il yerel yönetiminin merkezi yönetim karşısında siyasi bir rakip olmasını önleme ve kontrollü bir yerinden yönetim anlayışının sürdürülmesinde anahtar bir rol üstlenmiştir.

2. YEREL YÖNETİM REFORMLARI SONRASI İL YEREL YÖNETİMİNİN YAPISAL VE İŞLEVSEL GÖRÜNÜMÜ

Fransa'da il yerel yönetimlerinin varlığı uzun zamandır tartışılmaktadır (Şengül, 2014:52-54). 1960'lı yıllardan itibaren Fransa'da yaşanan değişimlerin sonucu olarak il yerel yönetimlerinin ekonomik politikaların uygulanması bakımından uygun bir ölçek olmadığı dile getirilmeye başlandı. Ekonomik politikaların etkin şekilde yürütülmesi için daha geniş ölçekli idari bölümlere ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacın gereği olarak bölge yönetimleri ön plana çıkarılmak istenmiştir (Montain-Domenach, 1995:432).

İl yerel yönetimlerinin kaldırılmasını isteyenler yanında bu yönetimlerin devamından yana olanlar da bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle oluşturulan ve başkanlığını Edouard Balladur'un yaptığı desantralizasyon komitesinin 25 Şubat 2009'da cumhurbaşkanına sunduğu raporda 20 öneri yer almıştır. Rapor, il yerel yönetimlerinin kaldırılması yerine görevlerinin yeniden belirlenmesini öngörmektedir. İl yerel yönetimleri için daha sınırlı ve net görev alanı tespit edilip genel yetki kuralının kaldırılması tavsiye edilmektedir. Ayrıca rapor il meclisinin temsiline yönelik yenilikler önermektedir (Kada, 2010:76-77).

Günümüzde il yerel yönetimlerinin birleştirilmesi konusu gündemdedir. Bu konuda yasa tasarıları hazırlanmıştır. Ulusal Meclis Başkanı Claude Bartolone Île-de-France bölgesindeki illerin birleşmesini savunmaktadır. Seine-Saint Denis İl Yerel

Yönetim Başkanlığı süresince edindiği izlenimlere göre küçük iller, çeşitli kamu hizmetlerin görülmesinde uygun ölçek değildir (<http://www.lemonde.fr>, Erişim Tarihi:21/01/2014). Cumhurbaşkanı François Hollande ise il yerel yönetimlerinin kaldırılmasına karşıdır. Hollande, yönetim yapısının karmaşık ve pahalı olduğunu kabul etmekle beraber yerel yönetimlerin kendi aralarında işbirliği yapmalarını savunmaktadır. Hollande, il yerel yönetimlerinin geleceğine ilişkin tartışmalarda sadece ölçek ve nüfusun esas alınmamasını, uyumun da dikkate alınmasını istemektedir. İl yerel yönetimlerinin kaldırılmasının kırsal yaşamı olumsuz etkileyeceği kanısındadır (<http://www.lemonde.fr>, Erişim Tarihi: 31/01/2014).

2.1. İl Yerel Yönetiminin Yetki ve Sorumluluk Alanı ve Mali Yapısı

İl yerel yönetimleri coğrafi bölünmüşlük açısından homojenlik göstermesine rağmen nüfus açısından farklılık arzeder (Auby, vd., 2008:50). 2 Mart 1982 reformuyla birlikte il yerel yönetimi önemli değişiklikler geçirmiştir. Reform öncesi yarı yerinden yönetim kuruluşu (semi-décentralisé) olarak isimlendirilen il yerel yönetiminin bu niteliğinde değişiklik meydana gelmiştir (Blanc ve Rémond, 1994:115). 1982 Reformu sonrası il yerel yönetim modeli belediye yönetim modeline yaklaşmıştır (Montain-Domenach, 1995:433).

Her yerel yönetim birimi tarihsel süreç içerisinde geçirdiği evrime uygun alanlarda yetkili kılınmıştır. Geleneksel pozisyonlarını ön plana çıkaran alanlarda yetkili ve sorumlu olmuşlardır. İl yerel yönetimi bilhassa sosyal hizmet görevleriyle tanınır. Çocuklar, engelliler ve yaşlılara yönelik hizmetler il yerel yönetimlerince yapılır. Sosyal hizmet harcamalarının il yerel yönetim bütçesi içindeki oranı % 50'den fazladır. Diğer bir faaliyet alanı eğitimidir. Ortaokulların yapımı, bakımı ve ekipman ihtiyacı il yerel yönetimlerine karşılanır (Verpeaux, 2011:124; Debbasch ve Colin, 2011:220; Delivet, 1996:39-40).

İl yerel yönetimi ayrıca kırsal yörelere ilişkin hizmetler üstlenmiştir. Köylerin yol, içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına destek olmaktadır. Merkezi yönetimin sorumluluğunda olmayan yolların bakım ve işletilmesi il yerel yönetimlerine bırakılmıştır (Verpeaux, 2011:125; Capitant ve Schnapauff, 2007:212).

17 Mart 2003 anayasa değişikliğini takiben çıkarılan 13 Ağustos 2004 kanunuyla diğer yerel yönetim birimleriyle beraber il yerel yönetimine çevre, eğitim, kültürel hizmetler, ulusal yollar konularında yeni görev ve yetkiler verilmiştir. 27 Ocak 2014 Kanunu, ilin yerel işleriyle ilgili olarak il yerel yönetimlerinin genel yetkili olduğunu teyit etmiştir.

İl yerel yönetimlerinin kanunlarla verilen görevleri icra edebilmesi yeterli gelir kaynaklarına sahip olmalarıyla mümkündür. Fransa'da yerel yönetimler gelirlerinin yetersiz kalmasından şikayetçidirler. Devlettten yerel yönetimlere yeni görevler transfer edilmesine karşılık gelir aktarımı aynı oranda olmamıştır. Yerel yönetim harcamalarındaki hızlı artışa karşın yerel yönetim gelirlerinin artışı daha yavaştır. Yerel gelirler içinde yerel vergilerin payı % 40, devlet yardımlarının payı ise % 22'dir. Yerel yönetimlerin borçlanma yoluyla gelir elde etmesi mümkündür. 1986 yılından beri serbestçe borçlanma olanağına kavuşan yerel yönetimler borçlanma gelirlerini ancak yatırımlar için kullanabilirler. Yerel yönetim gelirleri içinde diğer bir kaynak Avrupa Birliği fonlarıdır (Verpeaux, 2011:131-132).

2011 verilerine göre il yerel yönetim harcamalarının ilk üç sırası şöyle dağılmaktadır: Kişilere yardım (çocuk, yaşlı ve engellilere yapılan ödemeler) (% 28), personel harcamaları (% 21), sosyal konut harcamaları (% 20). Sosyal harcamalar euro açısından bakıldığında 2003-2011 arasında iki katına çıkmıştır (Cours des Comptes, 2013:67-69).

2011 verilerine göre il yerel yönetimlerinin gelir dağılımı şöyledir:Dolaylı vergiler (% 36), doğrudan vergiler (% 29), devlet yardımları (% 24), diğer gelirler (%11) (Cours des Comptes, 2013:71).

▪ İl Yerel Yönetiminin Organları

2 Mart 1982 Kanunuyla gerçekleşen yerel yönetim reformunun eksenlerden birisi il yerel yönetimleridir. 1871 Kanunundan 1982'ye kadarki dönemde vali, il yerel yönetimin parçası ve etkili bir aktörüdür. İl yerel yönetimin politikalarının belirlenmesi valinin etkisi altında gerçekleşmiştir. 2 Mart 1982 Kanunu valinin il yerel yönetimiyle organik ilişkisini kesmiştir. Yürütme görevi validen alınarak seçilmiş bir kişi olan il yerel meclis başkanına bırakılmıştır. Mevcut değişikliklerle il yerel yönetimi, devletle bütünlüğe getirilmesinden kurtularak başlı başına kamu kişisi hüviyetini kazandı. Temsil hüviyetiyle sınırlı bir pozisyona sahip olan il yerel meclis başkanı gerçek bir yürütme gücü elde etti. 1982 Reformuyla birlikte il yerel yönetimin birimleriyle devletin taşra teşkilatı birbirinden görünür şekilde ayrılmış oldu (Verpeaux, 2011:44). Yürütme sorumluluğunun seçilmiş bir organa devri il yerel yönetiminin merkezi yönetimin uzantısı olduğu şeklindeki yaygın kanaatin değişiminde önemli bir unsurdur (Şengül, 2007:575).

2.2.1. İl Yerel Meclisi

17 Mayıs 2013 kanunuyla isim değişikliği geçiren il yerel meclisi (conseil départemental), il yerel yönetiminin karar organıdır ve seçim çevresi kanton olmak üzere yerel halk tarafından seçilir. Meclisin görev süresi 6 yıldır. İl yerel meclisi en az üç ayda bir kez başkanın çağrısı üzerine toplanır. İl yerel meclis üye tam sayısının üçte biri de toplantı çağrısı yapabilir. Meclis toplantıları halka açık olmakla beraber gizli oturum yapılmasına karar verilebilir. İçişleri Bakanlığına ilişkin düzenleme meclis tarafından yapılır. İl yerel meclisi, ilin yerel işleriyle ilgili konularda genel yetkilidir. Komisyonlar halinde çalışan meclisin kimi görevleri geleneksel olarak icra ettiği görevlerdir. Bütçenin kabulü, malvarlığına ilişkin kararların alınması, il yerel hizmet birimlerinin oluşturulması bu tür görevlere örnektir. 2 Mart 1982 Kanunuyla birlikte il yerel meclisinin görevlerinde artış olmuştur. Bütçe konusundaki yetkileri belediye meclisine paralel şekilde düzenlenmiştir. Bu kanunla meclise ekonomi ve sosyal alanlarda görevler verilmiştir. Mali açıdan zor durumda olan işletmelere doğrudan veya dolaylı yardım yapılmasına meclis karar verir. İl yerel yönetimine yapılan bağışların kabulü il yerel meclis kararıyla olur. 2 Mart 1982 Kanunu sonrası devlet ile yerel yönetimler arasında yapılan görev paylaşımı sonucu il yerel yönetimlere transfer edilen sosyal yardım ve sağlığa ilişkin görevlerle ilgili kararlar il meclisi tarafından alınmaktadır (Moreau, 1995:148-150). Karar organı olan il yerel meclisi kimi yetkilerini il encümenine devredebilir. Ancak bazı alanlarda yetki devri mümkün değildir. Örneğin bütçe ve kesin hesabın kabulü, zorunlu harcamalara ilişkin kararlar bu kapsamdadır (Verpeaux, 2011:106). 7 Ocak ve 22 Temmuz 1983 kanunlarıyla il yerel yönetim meclisinin görev alanı genişletilmiştir. Kırsal ekipman, kültürel hizmetler, çevre ve turizm gibi alanlarda yeni görevler üstlenmiştir.

İl yerel meclisi bakanlar kurulu kararıyla feshedilebilir. Fesih, il yerel yönetiminin işlemez hale geldiğinde gerçekleşir. Fesih kararından parlamentonun bilgilendirilmesi gerekir (Verpeaux, 2011:144).

İl yerel meclisi, merkezi yönetimin talep etmesi durumunda çeşitli konulara ilişkin görüş belirtir. Ekonomik ve idari konularda önerilerde bulunabilir. Belediyelerin kimi faaliyetleri konusunda görüş bildirir ve gerekiyorsa karar alır; belediyelere mali yardım yapılmasına karar verir (Debbasch ve Colin, 2011:221).

2.2.2. İl Yerel Meclis Başkanı

İl yerel meclis başkanı, meclis başkanı olup yürütme organı vasfını 1982 reformuyla kazanmıştır. Bu reformun temel kazananlarından birisidir. Aslında yürütme fonksiyonunun validen seçilmiş organlara aktarılması düşüncesi 19.yüzyılın 2.yarisına gider. 1865 yılında farklı siyasi görüşlere sahip bir grup siyasetçinin "Desantralizasyon Projesi" bu yönde değişiklik içermekteydi (Blanc ve Rémond, 1994:100). Başkan, il yerel meclisince kendi üyeleri arasından seçilir. Başkanın çok sayıda görevi bulunması nedeniyle bu görevlerin yerine getirilmesi il yerel yönetim hizmet birimlerinin yardımıyla olur. Belediye başkanından farklı olarak il yerel meclis başkanının, devlet temsilcisi sıfatıyla görevleri bulunmamaktadır. Bu kapsama giren görevler ilde vali tarafından yürütülür. İl yerel meclis başkanı, meclis toplantılarının hazırlanması, bütçenin yürütülmesi, il yerel yönetiminin yargıda temsil edilmesi konularında yetkilidir. En yüksek amir sıfatıyla kimi yetkilerini yardımcılara veya il yerel yönetim birim amirlerine devredebilir. Başkanın görevleri sayıca çok ve çeşitli olduğu için uygulamada hizmet birimlerinin rolü oldukça önemlidir (Auby, vd., 2008:147-148; Moreau, 1993:153-156). Başkan, il yerel meclisi önünde sorumlu değildir. Bununla birlikte her yıl meclise sunduğu faaliyet raporu meclisin idari ve mali durumuna ilişkin bilgileri içerir (Auby, vd., 2008:147-148).

İl yerel meclisi anayasa ve kanunlardan kaynaklanan güçlü bir statüye sahiptir. Meclis üyeleri doğrudan halk tarafından seçilmektedir. Anayasanın yerel meclislerin serbestçe yönetimine atıfta bulunması il yerel meclisini güçlendiren bir unsurdur. İl yerel meclisinin statüter konumu karşısında il başkanını güçlendiren unsur meclise karşı sorumlu olmayışıdır. Karar organı karşısında yürütme organı dengeleyici bir konumdadır. Yürütme organının karar organı karşısında sorumlu olmayışıyla amaçlanan organları arası çatışmanın olmaması ve yerel faaliyetlerin bundan olumsuz etkilenmemesidir (Auby, vd., 2008:152-154).

2.2.3. İl Encümeni

İl encümeni il yerel meclisi tarafından seçilir. İl encümeninde il yerel meclis başkanı ve yardımcıları bulunur. İl yerel meclisi bütçe haricindeki diğer yetkilerini encümene delege edebilir. İl encümeni delege edilmiş yetkileri, il yerel meclisinin belirlediği sınırlar içerisinde kullanır. İl encümeni, başkanı denetleyen bir organ değildir, başkana yürütme görevi boyunca yardımcı olur. Meclisin almış olduğu kararların uygulamaya aktarılmasında başkanın yardımcısıdır (Auby, vd., 2008:151).

SONUÇ

Fransa, dört düzeyli yönetim yapısıyla (devlet, bölge, il yerel yönetimi, belediye) Avrupa Birliği içinde yönetsel kademesi en fazla olan ülkelerden birisidir. Mevcut yönetsel yapıya farklı statülere sahip yerel yönetim birlikleri ve bağımsız idari otoriteler eklendiğinde Fransız yönetim yapısı oldukça karmaşık nitelik gösterir. Yönetim yapısının ve özellikle de yerel yönetim yapısının sadeleştirilmesi gündeme geldiğinde yapay ve arkaik olduğu gerekçesiyle il yerel yönetimlerinin kaldırılması talepleriyle karşılaşmıştır.

İl yerel yönetimleri ilin yerel ve ortak ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumlu kuruluşlar olarak düşünülmüştür. Merkezi yönetimle belediyeler arasındaki düzeyi doldurmak üzere oluşturulmuş ve Fransız yönetim sisteminin parçası haline gelmiştir. Devrim sonrası yerel yaşamda faaliyet gösteren il yerel yönetimleri sıkı bir vesayet altında çalışmışlardır. Merkezi yönetimin iktidarına zarar gelmemesi için ilin en yüksek mülki amiri olan valinin yönetiminde faaliyette bulunmuşlardır. 1871 modeli idari ve mali açıdan tam özerk bir yerel yönetim birimi öngörmemiş, merkez yönetim temsilcisi ve yerel seçilmişlerden oluşan ortak bir yönetim anlayışı benimsemiştir.

1980'li yıllardan itibaren gerçekleştirilen yasal ve anayasal düzenlemelere rağmen il yerel yönetimleri kimlik krizi bağlamında siyasetin gündemine gelmektedir. Ekonomik ve sosyal kalkınmanın hızlandırılmasını savunan kesimler il yerel yönetimlerinin kaldırılması veya birleştirilmesi yönünde pozisyon alıyorlar. Mevcut haliyle il yerel yönetimlerinin atalet içerisinde olduğunu ve kaynak savurganlığına sebebiyet verdiklerini düşünmektedirler. Avrupa Birliği bağlamında işlevsellik açısından bölge yönetimleri gittikçe güç kazanmaktadır. Bölgeler Komitesi kurumsal kimliği altında bölge yönetimleri AB düzeyinde resmi temsil imkanına kavuşmuş ve AB fonlarından yararlanmada avantajlı konuma sahip olmuşlardır.

İl yerel yönetimlerinin devamını savunanlar ise bu kuruluşların devlet ile kırsal kesim arasındaki aracılık rolünü ön plana çıkarmakta ve sosyal hizmetler alanındaki vazgeçilmezliğine dikkat çekmektedirler. İl yerel yönetimlerinin yerel yönetim sistemi içerisinde varlığını devam ettirmesi durumunda yerel yaşamda sahip olacağı konumunun yenilenmesi gerekmektedir. Bu kuruluşlardan beklentilere bağlı olarak mevcut yerel yönetimler arasında görev ayrımının net şekilde yapılması ve her yerel yönetim birimine en etkin yapabileceği görevlerin bırakılması elzem görünmektedir. Bu noktada yerel yönetimlerarası görev ve yetki bölüşümünü sağlayan kanunların gözden geçirilmesi, görev karmaşasının ortadan kaldırılması gerekir. Bu bağlamda geleneksel olarak yaptığı sosyal ve kültürel hizmetler, kırsal alana ilişkin görevler il yerel yönetimlerinin temel görevleri olarak devam ettirilmelidir. İl yerel yönetiminin 1982'den beri yaşadığı değişim özellikle temsil ve mali yapı alanlarda kurumsallaştırılacak reformlarla desteklenmelidir.

KAYNAKÇA

- Auby, J. B., Auby, J. F., Noguella, R..(2008). Droit des Collectivités Locales. Paris: PUF.
- Blanc, J. ve Rémond, B.. (1994). Les Collectivités Locales. Paris: Dalloz.
- Capitant, D. ve Schnapauff, K.. (2007). L'Administration Publique De La France et De L'Allemagne. Paris: ENA-BAKÖV, Paris: La Documentation Française.
- Cours des Comptes (Rapport Annuel 2013), La Situation Et Les Perspectives Financieres Des Departements, https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=qgj-Uob4CtLN8gPNhIHADQ#q=les+ressources+du+d%C3%A9partements+en+france, (Erişim Tarihi:14.02.2014).
- Debbasch, C. ve Colin, F.. (2011). Droit Administratif, Paris: Economica.
- Delivet, P.. (1996). Les Compétences du Département. Les Collectivités Locales en France (içinde), Paris: La Documentation Française, 39-44.
- Dreyfus, F.. ve D'Arcy, F.. (1993). Les Institutions Politiques et Administratives de la France. Paris: Economica.
- Kada, N.. (2010). Les Collectivités Territoriales Dans L'Union Européenne, PUG, Grenoble.
- Montain-Domenach, J.. (1995). Le Département. Droit Public Tome 1 (içinde), Jacque Moreau (Ed), Paris: Economica, 431-459.
- Moreau, J. (1995). Administration Régionale, Départementale et Municipale. Paris: Mémentos.
- Şengül, R. (2014), Yerel Yönetimler. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Verpeaux, M. (1996). Les Origines Historiques et Constitutionnelles. Les Collectivités Locales en France (içinde), Paris: La Documentation Française, 5-10.
- Verpeaux, M. (2011). Les Collectivités Territoriales en France, 4édition, Paris: Dalloz.
- http://www.lemonde.fr/politique/article/2014/01/16/bartolone-oui-a-la-suppression-des-departements-de-la-petite-couronne_4349600_823448.html, (Erişim Tarihi: 21/01/2014).
- http://www.lemonde.fr/politique/article/2014/01/18/hollande-se-prononce-contre-la-suppression-des-departements_4350543_823448.html, (Erişim Tarihi: 31/01/2014).